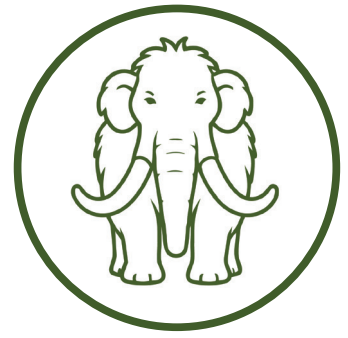

Prehistorische dieren tekenen

Tijdvak	Prehistorie
Wat ga je doen?	Grottekening maken van een prehistorisch dier, de steppewisent
Voor wie?	Onderbouw-middenbouw-bovenbouw

ONDERZOEKEN

Achtergrondinformatie:

In de prehistorie leefden er verschillende dieren, waaronder de steppewisent. In een zandput aan de Spieringweg in Haarlemmermeer is een bovenbeen van een steppewisent van 30.000 tot 40.000 jaar oud gevonden. Het is een uitgestorven rundersoort en familie van de bizon en de wisent. Het verschil met de huidige dieren is dat de steppewisent vele malen groter was: hij kon meer dan 2 meter hoog worden en zijn hoorns waren ook enorm. De steppe was zijn leefgebied. Het land was koud, kaal en winderig, maar toch vol leven. Zo was er veel steppegras en met zijn grote kaken kon de steppewisent er makkelijk op kauwen. Zijn vacht beschermde hem tegen de kou. De reden dat dit dier is uitgestorven, is waarschijnlijk klimaatverandering. Het werd warmer waardoor het landschap veranderde. Maar het kan ook komen doordat mensen op dit dier jaagden.

Onderzoek:

Ga op internet / boek / lesblad op zoek naar informatie en afbeeldingen over de steppewisent.

Onderzoeksvragen:

- Wanneer leefde de steppewisent?
- Kun je dit aanwijzen op de tijdlijn in de kast?
- Wat is de prehistorie?
- Waar leefde de steppewisent op aarde?
- Hoe groot was het dier?
- Hoe zag de steppewisent eruit? Denk aan: vacht (kleur), haren (textuur), hoorns, tanden?
- Ken je nog meer prehistorische dieren? Noem er een paar.
- Welke andere prehistorische dieren hebben in Nederland geleefd (in dezelfde periode als de steppewisent)?

Grottekening van Altamira

(pixabay.com)

Steppewisent

(By Robert Pawlicki – Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=53569355>)

Prehistorisch runderbot

MAKEN

Opdracht

'Maak een levensechte grottekening van de steppewisent, die je niet van echt kunt onderscheiden!'

Wat ga je doen?

In de prehistorie tekenden mensen dieren op de wanden in een grot. Ze hadden nog niet zoveel kleuren verf als wij nu hebben. Om verf te maken gebruikten de grotbewoners pigmenten. Dit zijn kleurpoeders die ze uit de aarde en klei haalden: geelbruin (oker), roodbruin (sienna) en donkerbruin (omber). Hier maakten ze verf van met eieren en water. Soms gebruikten ze zelfs urine (plas) in de verf en schilderden ze met bloed (rood) en tekenden ze met verkoold hout (zwart).

Je gaat net als vroegere grotbewoners een eigen grottekening maken van de steppewisent op een groot A3 tekenpapier met houtskool. Als je het leuk vindt kun je de juf of meester ook vragen om te helpen om eigen (oer)verf te maken.

Kijk bij INFORMATIE & TIPS voor werkbladen, filmpjes en leuke websites over prehistorische dieren zoals de steppewisent.

STAPPENPLAN - Zelf een grottekening maken van de steppewisent.

Stap 1

Je gaat een prehistorisch uitgestorven dier, de steppewisent, tekenen en tot leven wekken. Hoe ziet het dier er ook alweer uit? Maak eerst met potlood een schets van het dier op wit A4 papier. In de volgende stap ga je de schets uitvergrooten.

Stap 2

Pak een A3 vel tekenpapier uit de erfgoedautomaat.

Stap 3

Teken nu zo groot mogelijk met zwart houtskool de buitenste lijnen (contouren) van het dier op de rol papier.
Tip! Bekijk het filmpje van Het Klokhuis – Maak je eigen grottekening.
<https://www.youtube.com/watch?v=W6v6YZyl4-0>

Stap 4

Teken daarna met houtskool de details (kleine onderdelen) van het dier, zoals de ogen, oren, haren, tanden, klauwen. Kleur de binnenkant van het dier verder in met houtskool en/of (rood)bruin pastelkrijt.
Tip! Je kunt ook met zelfgemaakte verf werken (zie INFORMATIE & TIPS).

Stap 5

Klaar? Kun je nog meer prehistorische dieren uit de tijd van de steppewisents erbij tekenen?

VOORBEREIDING DOOR DE LEERKRACHT

Exposeren

Maak een expositie van de grottekening(en) in het klaslokaal.

Materiaal

Zelf toevoegen:

- Wit tekenpapier A4
- Potlood HB
- Zelf toevoegen voor zelfgemaakte verf; ei, kruiden zoals kerrie, kurkuma, paprikapoeder, krijtjes, koffie- of cacao poeder

In de erfgoedautomaat:

- A3 vellen tekenpapier
- Pastelkrijt
- Houtskool

LESDUUR +/- 1 uur

INFORMATIE & TIPS

Vlakte vol gigantische grazers

<https://www.nemokennislink.nl/publicaties/vlakte-vol-gigantische-grazers/>
Vlakte vol gigantische grazers. Uitgesproken uitgestorven: steppewisent

Wikipedia steppewisent

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Steppewisent>
De steppewisent (Bison priscus) is een uitgestorven rundersoort.

Steppewisent

<https://www.geologievannederland.nl/publicaties/241.html>
De steppewisent, de voorouder van de Europese en Amerikaanse bizon.

BOEKEN | in erfgoedautomaat

De eerste mens – willewete geschiedenis
Claes, E., 2025, Clavis Uitgeverij

DIGITAAL LESMATERIAAL

Zelf verf maken op kindvriendelijke manier

<https://jufmaike.nl/zelf-verf-maken-op-kindvriendelijke-manier/>
Hier vind je het recept om zelf verf te maken.

Prehistorie en verf maken

<https://klasvanjuflinda.nl/wp-content/uploads/2020/03/Thema-kunst-door-de-eeuwen-heen-prehistorie.pdf>
De prehistorie is enorm lang geleden en er bestonden nog geen penselen of potloden.

Oerverf maken

<https://knockarttrainingen.blogspot.com/2010/11/kunst-voor-kids-zelf-oerverf-maken.html>
Kunst voor kids: zelf oerverf maken, zoals in de prehistorie

FILMPJES

Maak je eigen grottekening | Welkom in de prehistorie (bovenbouw)

<https://www.youtube.com/watch?v=W6v6YZyl4-0>
In deze tutorial leer je hoe je je eigen verf en prachtige grottekeningen maakt - Het Klokhuis

Prehistorische grottekening (bovenbouw)

<https://www.youtube.com/watch?v=QZUPYpU14Ck>
Hoe teken je grottekeningen van prehistorische dieren?

Bronnen

Bronvermelding tekst: [geologievannederland.nl](https://www.geologievannederland.nl) | [onh.nl](https://www.onh.nl) | [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org)
Afbeeldingen: [pixabay.com](https://www.pixabay.com) | [wikipedia.org](https://www.wikipedia.org) | Cruquius Museum

